

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	„Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe Umane și Social-Politice
Domeniul de studii	Istorie
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Istorie / Licențiat în Istorie

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Științe auxiliare ale istoriei					
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric					
Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric					
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	Examen	
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară					DF
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)					DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	25
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	16
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități:	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	66
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	•	
Desfășurare aplicații	Seminar	•
	Laborator	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Regăsirea informației edite despre trecutul istoric. Stabilirea faptelor istorice pe baza • Informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. Utilizarea la un nivel de bază a metode- lor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografia slavo-română, sigilografia, heraldica, cronologia, diplomatia, epigrafia, miniaturistica).
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea informațiilor din texte paleografice (epigrafice), descifrate și interpretate, • în prezentarea unor fenomene sau fapte istorice; inițierea studenților în studiul scrisului

- vechi și atragerea lor spre cercetări viitoare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu bagajul conceptual specific unor științe auxiliare cu rol determinant în investigarea și cercetarea izvoarelor istorice (paleografia slavo-română, sigilografia, heraldica, cronologia, diplomatica, epigrafia, miniaturistica – aflate într-o strânsă interdependență), cu metodele de cercetare științifică în domeniul istoriei. Însușirea cunoștințelor, abilităților și competențelor necesare în cercetarea și interpretarea corectă a surselor și realizarea unui demers științific interdisciplinar prin corelarea informațiilor și instrumentelor specifice oferite de istorie și științele auxiliare ale istoriei.
	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea modalităților de transcriere și editare a textelor vechi. Studenții vor putea să citească legendele sigilare, să identifice și să comenteze caracterele interne ale unui document, să cunoască noțiuni de cronologie generală, să descrie un document sub raportul elementelor de ornamentică.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Rolul științelor auxiliare ale istoriei în formarea istoricului și în cercetarea istoriei. Paleografia/Epigrafia slavo-română și chirilică românească. Activitatea fraților Constantin-Chiril și Metodie, a ucenicilor. Alfabetele slave vechi. Redacția românească a limbii slavone. Începuturile și dezvoltarea scrierii slave (ca limbă de cultură) pe teritoriul țării noastre. Literatura istorică în limba slavonă (pomelnice, letopisețe, cronici de curte, povestiri istorice). Elemente de morfologie. Substantivul, Pronumele. Metode de prescurtare în scrierea slavo-română. Criptogramele. Slovele cifre. Semnele diacritice. Semnele de ortografie și punctuație. Tipurile de scriere. 	16	Prelegerea, conversația, exemplificări la tablă	Ca material didactic, se folosesc planșele din laboratorul de științe auxiliare, alte instrumente de lucru, reproduceri.
<ul style="list-style-type: none"> • Sigilografia. Practica folosirii sigiliilor în cancelariile domnești. Tipurile de sigilii. Heraldica – blazoane, steme. Elemente de cronologie medievală. Datarea documentelor medievale. 	6	Prelegerea, exemplificări la tablă	Reproduceri după documente, instrumente de lucru.
<ul style="list-style-type: none"> • Diplomatica. Formularul diplomatic. Genealogia. Filigranologia, Codicologia. Miniaturistica. 	6	Prelegerea, exemplificări la tablă	Reproduceri după documente, cataloage

Bibliografie

- Marcel Dumitru Ciucă, *Științele auxiliare ale istoriei*, București, 2008;
- Damian P. Bogdan, *Paleografia româno-slavă*, București, 1978;
- Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, București, 1977;
- *** *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, București, 1985;
- *Documente privind Istoria României*. Introducere, vol. I-II, București, 1956;
- Maria Dogaru, *Sigiliile, mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic*, București, 1976;
- Maria Dogaru, *Colecțiile de matrice sigilare ale Arhivelor Statului București*, București, 1984;
- Olimpia Guțu, *Scrierea chirilică slavo-română. Album de documente*, București, 1988;
- Olimpia Mitric, *Curs și Album de Paleografie chirilică românească*, Suceava, 1998;
- Pandele Olteanu și colab., *Slava veche și slavona românească*, București, 1975.

Bibliografie minimală

- Damian P. Bogdan, *Paleografia româno-slavă*, București, 1978;
- Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, București, 1977;
- *** *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, București, 1985;
- *Documente privind Istoria României*. Introducere, vol. I-II, București, 1956;
- Olimpia Mitric, *Curs și Album de Paleografie chirilică românească*, Suceava, 1998.

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea alfabetului chirilic (slovele, valoarea numerică, denumirea, transcrierea în alfabet latin, observații privind pronunțarea). Din particularitățile grafiei chirilice. Inscricții de pe pietre funerare (Pătrașco voievod, Bogdan voievod, Ștefan cel Mare), Pisaniile bisericilor de la mănăstirile Sf. Ilie, Voroneț, Poiana 	16	Prelegerea, comentarii cu privire la grafia și conținutul textelor descifrate.,	Se folosesc planșe cu reproduceri după documente originale, alte materiale de referință (cataloage, ediții de documente)..

(citire, traducere, transcriere, comentariu grafic, alte inscripții și însemnări cu valoare istorică. Cele mai vechi texte în limba română: Psaltirea Hurmuzaki, Scrisoarea lui Neacșu			
• Colofoanele a doua manuscrise, textul unei ferecătuiri de carte, cronică murală de la Suceava (citire, traducere, comentariu grafic, transcriere parțială).	6	Comentarii, discuții cu privire la textele descifrate.	Planșe cu reproduceri după documente originale
• Legende de sigilare ale unor peceteți. Conexiuni genealogice și moșteniri heraldice. Letopisețul anonim al Moldovei (prima p.), Hrisov emis la Suceava, în anul 6917 (1409), Suret (Ștefan Tomșa), Hrisov (Mihail Racoviță) (citire, traducere, comentariu grafic, transcriere parțială).	6	Comentarii cu privire la grafia și conținutul textelor descifrate.	Planșe cu reproduceri după documente originale
Bibliografie			
<ul style="list-style-type: none"> • Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; • Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; • *** <i>Dicționar al științelor speciale ale istoriei</i>, București, 1985; • <i>Documente privind Istoria României. Introducere</i>, vol. I-II, București, 1956; • Maria Dogaru, <i>Sigiliile, mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic</i>, București, 1976; • Benonia Jităreanu, <i>Documente voievodale (sec. XV-XIX). Colecția Muzeului Bucovinei, Catalog- Album</i>, Suceava, 2012; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998. 			
Bibliografie minimală			
<ul style="list-style-type: none"> • Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; • Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; • *** <i>Dicționar al științelor speciale ale istoriei</i>, București, 1985; • Maria Dogaru, <i>Sigiliile, mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic</i>, București, 1976. • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998. 			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- **Identificarea și cunoașterea parțială a problemelor funcționării Arhivelor și Muzeelor și rolul jucat de acestea în societatea contemporană.**

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea tuturor aspectelor teoretice privind scrisul în limba slavonă și în limba română. Utilizarea cunoștințelor de bază referitoare la științele auxiliare studiate.	Examinare orală	50 %
Seminar	Stăpânirea alfabetului chirilic, a vocabularului minim, formarea deprinderii de descifrare și transcriere a unor texte în limbile slavonă și română, diferite din punctul de vedere al grafiei, al suportului și al conținutului.	Examinare orală, citirea, comentariul grafic și transcrierea unor cuvinte.	50 %
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea, transcrierea și interpretarea corectă a unui izvor paleografic sau epigrafic cu un nivel scăzut de dificultate. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
05. 09. 2020	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric	Prof. univ. dr. Olimpia Mitric

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
25.09.2020	Lector dr. Marcela ȘLUSARCIUC

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
25.09.2020	Conf. univ. dr. Florin PINTESCU
